

PSZICHOPUZZLE – VERÓFÉNYES BARLANG

A napfény éles szilánkjai befurakodnak zárt szemhéjaim mögé, véresre hasogatják álmaim eleven szövetét. A szembogaraim vérben fuldokolnak. Kezem kúszik a párna alá, előhúzza a kést, amit sosem felejték elalvás előtt odakészíteni. Csukott szemem elé emelem a pengét. Lanyhul a fény támadása. Kinyitom a szememet. A hátamon fekszem egy szalmaágyon. Barlangszobában vagyok, a természetes fény mégis mintha felülről érkezne. Az ágy mellett kitapogatom a hátzszakomat, előhalászom belőle a napszemüvegemet. Nélküle nehezen tudnám elviselni a folyamatos verőfényt, ami a barlangban zuhog rám. Nem emlékszem, hogyan kerültem ide. A kést egy övemre erősített tokba tűzöm, s elindulok feltérképezni, hol is vagyok valójában.

Kusza, szűk járatokban haladok, ahol még a fény és a sötét váltakozása sem ad semmilyen támpontot, hiszen a világosság minden irányból egyformán sugárzik felém. Lassan öblösödni kezd az egyik járat, előbb csak a zsendülő fű illatát érzem, aztán eltűnnek az oldalfalak, a barlang rétté tágu. A távolban rönkház, előtte karámban éjfékete lovak. A ház mögötti domboldalon fenyőerdő. A karám előtt hosszú fűvű rét. Sikoltást hallok. Egy aranyló hajú nő rohan a réten, s hogy megkönnyítse futását, egyszerű, szürke ruhájának alját két kezébe fogja. Kibontott, hosszú haja szikrázó csíkot húz maga után. Egy hatalmas, fehér bika üldözi. Rohamosan csökken a távolság közöttük. Nagy igyekezetében a nő alól kifut a lába, elterül a magas fűben. Érzem, cselekednem kell. Fél térdre ereszkedem, kirántom a kést a hüvelyéből. Surrogva repül a penge. Eltalálja a nyaki ütőeret. A lendület egy darabig még viszi előre a bikát. Ingemet gyors mozdulattal áthúzva fejemen, az állat felé rohanok kiabálva és integetve. Megtorpan. Felém fordítja a tekintetét, amelyen a gyilkos tűzre lassan köd ereszkedik. Mikor a közelébe érek, tétován próbál felém indulni. Ingemet a szeme közé dobva, hirtelen irányt váltok. A fejét rázva igyekszik visszanyerni látását, de én gyorsabb vagyok. Kirántom a nyakából a kést, és döfök, döfök és dö-

fők. Arra vigyázok, hogy haláltusájában meg ne rúgjon, fel ne ökleljen. Mindent vér borít körben: a füvet, a ruhámat, az arcomat. Felállok, és elindulok a nő felé. Ekkor egy férfi jelenik meg a rönkház ajtajában. Ordítása a nagyapámé. Kezében vadászpuska, céloz és lő. A golyó a fejem közelében süvít el. Megértem az üzenetet. Hasra vetem magam, odakúszom a nőhöz. Mielőtt bármit is szólhatna, szívébe mártom a kést, majd a biztonság kedvéért egyetlen gyakorlott mozdulattal a torkát is elmetszem. A karám felől a lovak nem e világi hangú nyerítése hallik. A két vérfolyam halkan sístereg, amint egybefolyik egy keréknyomban. A véres fűszálak közt a ház felé pillantok. A férfi a levegőbe emeli puskáját, és meghúzza a ravaszt. A golyó akadálytalanul röppen a semmibe, mintha nem borulna barlangboltozat az egész jelenet fölé. Takarodj a földemről, kiáltja megenyhülve, s én görnyedten inalog a közeli erdőbe.

Hamarosan egy gyors folyású, pizstrángos patakhöz érek. Belegázolok, a derekamig ér a víz. Mosom és sikálom a vért a testemről, a ruhámról, a késemről. Vizes gönceimet száradni egy bokorra terítem, és aláfekszem pihenni. Fejem fölött gőzölögve száradnak esőszagú ruháim.

Mintha kicsit el is szundítottam volna. Mikor felriadok, mindent vastag hó borít. Vacogok. Magamra kapom csonttá fagyott ingem. Egy tisztást keresek a fák között, ahol a szűz óról szanaszét verődő fényben melegen tetem magam. Ugrálok, hideg testemet dörgölöm. Ekkor jut eszembe a cigaretta. Törött gallyakat és ágakat gyűjtök kupacba, kihalászom zsebemből a cigarettásdobozt, a markomba ürítem tartalmát, a keménypapírt csíkokra tépem, öngyújtómmal meggyújtom, s a vékony gallyak alá tartom az apró tűznyelveket. Működik a dolog. Levetem ruháimat. A lángok hamar felmelegítik a testem. A gönceim is száradnak, mikor az jut eszembe: lassan ennivaló után kellene nézmem. De mielőtt a gondolat tetté varázsolhatná magát, ismerős hangot hallok. Jeges rémület fogja marokra melegen pulzáló szívem. Ó az. A gazda. Puskája csövét egy csapat rongyosra szegezve közeledik. Ordibálva tereli őket maga előtt. A rongyosok mindegyike – gyerekek és felnőttek vegyesen – egy halom rőzsét cipel görnyedten. A tisztásra érve megtorpannak, sóvár tekintettel bámulják a tüzet. Az erdészruhát viselő gazda, aki tehát legalább annyira erdész, mint gazda, rám emeli fegyverét. – Te is lopod a fát? Nem megmondtam, hogy takarodj! – sziszegi. – De tudod mit, jóvátehetsz valamit a bűneidből. Megérkeztek a sórudak és a takarmány, végig kell járnom a vadetetőket, hogy azok az idioták nehogy valamit elbarmoljanak. Te addig itt maradsz ezekkel a retkekkel, ha egy is lelép, Isten sem irgalmaz majd neked. Ugyanúgy szétverem a

pofád, mint nekik. – Ekkor tűnik csak fel, hogy a rongyosok többségének arca kék-zöld és dagadt, szakadt gönceikre vércsíkok fagytak. – És nem tehetik le a fát, amíg vissza nem érek, ha bármelyik csak próbálkozik is velem, tökön lövöd, megértetted? Nyújtja a puskáját. Bólintok, elveszem. És már indul is. Léptei nyomán a csöndes erdő megtelik rettegéssel. Az állatok is kussolnak, amerre elhalad.

Állunk a hamvadó tűz két oldalán. Nem telik az idő. Még az a rohadt fény se csökken. Itt sosincs naplemente. Az egyik rongyos felnyög, látszik, mindjárt elejti a rakományát. Kikapok egy izzó gallyat a tűzből, elé lépek, s a szeme közé csapok vele. Szállnak a szikrák, nincs többé jajszó, amit megtorolhatnék. Ezt elhibáztam. Egy örökkévalóság, míg az erdész visszaér. Szó nélkül elveszi a puskáját, benyúl oldaltáskájába, szalonnát és kendőbe csomagolt kenyérdarabot vet elém, mint kutyák elé a koncot. Füttyent egyet, mire a rongyosok menete elindul, majd lassan semmivé enyészik a barlangmélyi ragyogásban.

Az erdőből kiérve egy, az elsőnél is szűkebb járatban találok magam. Néhány száz méter megtétele után fojtó cigarettafüst szagát érzem, s hirtelen elém tárul egy kocsmá belseje. Alacsony, fagerendás hely, a padló felszórva fűrészporral. A homályos ablakon az udvarra látni, ahol ugyanolyan verőfényben, mint amilyen bent is ragyog, kuglizik pár lerobbant alak. A pultnál két figura vitatkozik, mintha politizálnának, vagy nőkről beszélgetnének, de egyetlen szóba kerülő férfi vagy nő nevét sem ismerem. A hevesebben érvelőben az erdészre ismerek. Agresszívan részeg. Széles mozdulatokkal gesztikulál. Dühös bikaszemekkel néz vitapartnerére, mintha nem is meggyőzni akarná, hanem megsemmisíteni. A kocsmáros látszólag nagy figyelemmel egy poharat törölget, néha magasba emelve vizsgálgatja, elég tiszta-e már, aztán, mintha elégedetlen volna a látottakkal, tovább törölgeti. Nyugtázom, hogy közben érzékeli jelenlétem, de a feszült törölgetést nem szünetelteti. A kocsmá túlsó végéből is tisztán látni, ahogy ugrásra készen figyel a két perlekedőt. Nem vár, számít valamire. A számítása hamar be is jön, az erdész váratlanul a másik férfi arcába fejel, az megtántorodik, a kocsmáros pedig, miután a sarokba vágja az örökké tisztátalan poharat, a pult fölött a köztük keletkezett embernyi részbe veti magát, próbálja menteni a menthetlent. Az erdész és vitapartneré közös erővel hajítják az asztalok közé, s míg ők farkasszemet néznek egymással, beszivárognak a kuglizók az udvarról. Felsorakoznak az erdész ellenfele mögé. Most tűnik csak fel, hogy az erdész kivételével mindenki olyan göncöket visel, mintha ganajászás közben ugrottak volna be egy sörre. Mondjuk, a szaguk is

olyan. Nem is csoda, hogy az erdész, nagyapám legmegvetőbb hangján csak annyit mond: Ti, ti бүдösök! Elszabadul a pokol. Korsók és poharak repülnek felé, aztán rávetik magukat. S míg a földre teperik, hogy átragaszszák rá penetráns szagukat, közelebb somfordálok az epicentrumhoz. Mint aki megérzi a segítség közeledtét, az erdésznek valahogy sikerül leráznia magáról a támadóit. Talpra szökken, kioszt egy-két pofont, rúgást, és zihálva várja az elkerülhetlent. A háta mögé érek, megpróbálom a késemet a tenyerébe csúsztatni. Felém sem fordul, úgy ordítja: Nem megmondtam, hogy takarodj! Kés van nála, üvölti az egyik бүдös, de addigra egy társa már kifelé húzza bicskáját az erdész oldalából. A kocsmáros ekkor eszmél, beront a pult mögötti ajtón, s máris robog vissza. Kezében pálinka, lepedő és pokróc. Az erdész sápadt megvetéssel dől a pultnak, kezét oldalára szorítja. Elveszi a kocsmárostól a pálinkát, nagyot húz belőle, majd a maradékot a sebre locsolja. A lepedővel erősen átkötözzük, a földre terített pokrócra fektetjük, annak sarkait összefogva felemeljük, s megindulunk vele az udvar felé. A бүдösök sorfala szétnyílik előttünk. Az udvaron lovas kocsik áll menetkészen. A sebesültet a kocsis segítségével a szekérre emeljük. A kocsmáros a szemével int, felugrom az erdész mellé a szénába. Indulunk. Viszsa, gyilkosságaim helyszínére.

A rönkház előtt négyen várnak. Egy törékenynek tűnő, meleg tekintetű asszony és három riadt szemű gyerek. Két fiú és egy lány. Közös erővel, óvatosan leemeljük az erdészt a szekérről – látszik a gyerekeken, nem új nekik a látvány –, bevisszük a házba, ágyba fektetjük. Az asszony a kocsist kérleli, szaladjon el az orvosért, de az hajthatatlan, dolga van, ami ezzel a nem várt kitérővel máris halasztást szenved. Odalépek az asszonyhoz, fölajánlom a segítségemet. Kérdelem, merre találok az orvost. A kilátó alatt, mondja, s ujjával egy láthatatlan pont felé mutat. Mikor futva elindulok, nem tudom eldönteni, az a furcsán reménykedő tónus a tekintetében és hangjában vajon mit jelenthet.

Hamar egy szűk folyosóhoz érek, s miközben igyekszem átpréselni magam rajta, először ritkásan, majd egyre gyorsuló sebességgel kisebb-nagyobb földdarabok záporoznak a magasból. Aztán hirtelen rám szakad, maga alá temet a barlang. Hason fekszem, a hátamon több mázsa kő és föld. Élek, s hogy élek, azzal próbálom meghálálni, hogy vadul próbálom magam kiásni a föld alól. Nem haladok. Az elkotort helyébe folyton ugyanannyi föld omlik. A heves erőfeszítéstől hirtelen fogy el tüdőmből az oxigén. Fuldoklom. Amikor kinyitom a szememet, fényesen szikrázó kavicsok és porszemek miriádjaiknak látványa ég retinámra.

Arra ébredek, hogy zihálva, görcsösen veszem a levegőt, a pulzusom az egekben. Lassan értem csak meg, hogy ami velem történt, álom volt. A tökéletlenül lehúzott redőny részén éppen a szemembe süt a nap. Kezem önkéntelenül a párna alá tolom. Előhúdom s a világosság felé tartom a kést. A pengére tapadt szőke hajszálakon barlangmélyi szikrákat csíhol az e világi fény.